

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 104/11
Luxembourg, 6. oktober 2011

Sklepni predlogi generalne pravobranilke v zadevi C-366/10,
The Air Transport Association of America in drugi

Generalna pravobranilka J. Kokott meni, da je vključitev mednarodnega letalskega prometa v sistem EU za trgovanje z emisijami združljiva z mednarodnim pravom

Zakonodaja EU ne posega v mednarodnopravno zagotovljeno suverenost drugih držav ali svobodo odprtega morja in je združljiva z upoštevnimi mednarodnimi sporazumi

Evropska unija je leta 2003 kot temeljni kamen evropske politike glede podnebnih sprememb uvedla sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov.¹ Emisije toplogrednih plinov, ki so posledica letalskega prometa, sprva niso bile zajete v sistem EU za trgovanje z emisijami. Leta 2008 pa je zakonodajalec Unije sklenil, da letalske dejavnosti vključi v ta sistem.² Leta 2012 bodo tako vse letalske družbe, tudi tiste iz tretjih držav, prvič morale za svoje lete z vzletom z evropskih letališč ali s pristankom na njih pridobiti in predati pravice do emisije.

Več letalskih družb in združenj letalskih družb s sedežem v Združenih državah Amerike (ZDA) ali Kanadi je pri High Court of Justice of England and Wales vložilo tožbo za razglasitev ničnosti ukrepov, ki jih je Združeno kraljestvo sprejelo za prenos direktive o vključitvi letalskih dejavnosti v sistem EU za trgovanje z emisijami. V tem okviru zatrjujejo, da Evropska unija s to vključitvijo mednarodnega letalskega prometa, zlasti čezatlantskega, krši več načel mednarodnega običajnega prava in mednarodnih sporazumov. Navajajo, da direktiva krši Čikaško konvencijo³, Kjotski protokol⁴ in tako imenovani Sporazum o odprtem nebu⁵. Poleg tega zatrjujejo, da krši načela običajnega mednarodnega prava, in sicer suverenosti držav nad svojim zračnim prostorom, nedopustnosti prevzema suverenosti nad odprtim morjem in svobodnega letenja nad odprtim morjem.

V danes predstavljenih sklepnih predlogih generalna pravobranilka Juliane Kokott ugotavlja, da je vključitev mednarodnih letalskih dejavnosti v sistem EU za trgovanje z emisijami združljiva z navajanimi določbami in načeli mednarodnega prava.

V zvezi s tem generalna pravobranilka J. Kokott najprej ugotavlja, da se letalske družbe in združenja letalskih družb, ki so vložili tožbo, načeloma ne morejo sklicevati na navedene mednarodne sporazume in običajno mednarodno pravo. V primeru, kadar so zadevni mednarodni sporazumi za Evropsko unijo sploh zavezujoči, se ti po mnenju generalne pravobranilke nanašajo predvsem na pravna razmerja med pogodbenicami in niso namenjeni varstvu pravic oziroma interesov posameznikov. V tem primeru se je mogoče sklicevati le na dve določbi Sporazuma o odprtem nebu⁶. Glede navajanih načel običajnega mednarodnega prava generalna pravobranilka

¹ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 631.)

² Direktiva 2008/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o spremembi Direktive 2003/87/ES zaradi vključitve letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL 2009, L 8, str. 3).

³ Konvencija o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944.

⁴ Kjotski protokol k Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja z dne 11. decembra 1997 (UL 2002, L 130, str. 4).

⁵ Sporazum o zračnem prometu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Združenimi državami Amerike na drugi, podpisan 25. in 30. aprila 2007 (UL L 134, str. 4).

⁶ Člen 7 in člen 15(3), drugi stavek, Sporazuma o odprtem nebu.

meni, da določajo obseg suverenosti držav in omejujejo njihovo jurisdikcijo, vendar pa ne zadevajo pravnega položaja posameznikov.

Poleg tega generalna pravobranilka J. Kokott meni, da direktiva o vključitvi letalskih dejavnosti v sistem EU za trgovanje z emisijami ne krši mednarodnega prava. Navajana načela običajnega mednarodnega prava in mednarodni sporazumi ne porajajo nikakršnih pravnih pomislekov, in to niti v delu, v katerem se sistem EU za trgovanje z emisijami razteza na dele letov, ki potekajo zunaj zračnega prostora držav članic Evropske unije. Direktiva se namreč nanaša le na vzlete in pristanke zrakoplovov na letališčih v Evropski uniji ter le glede na te vzlete in pristanke morajo letalske družbe predati različne količine pravic do emisije, kar je odvisno od leta, pri čemer jim ob nespoštovanju grozijo sankcije, med katerimi je celo prepoved opravljanja letov. Zato direktiva ne vsebuje nobene eksteritorialne določbe niti ne posega v pravice suverenosti tretjih držav. Poleg tega sta vzlet in pristanek bistvena in posebej značilna elementa vsakega leta, tako da je letališče na ozemlju Evropske unije, ki se uporabi za vzlet ali pristanek, zadostna navezna okoliščina za to, da je celoten zadevni let zajet s sistemom EU za trgovanje z emisijami.

Generalna pravobranilka glede navajanih določb mednarodnih sporazumov meni, da niti te ne vplivajo na veljavnost direktive. V zvezi s tem namreč ni nobenega nedopustnega enostranskega dejanja Evropske unije zunaj okvira Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO), ker na podlagi Kjotskega protokola omejevanje in zmanjšanje toplogrednih plinov ni v izključni pristojnosti ICAO. Tudi Sporazum o odprtem nebu ne izključuje uporabe tržnih ukrepov za emisije v letalskem prometu.

Dalje, vključitev letov vseh letalskih družb z vzletom z evropskih letališč ali s pristankom na njih v sistem EU za trgovanje z emisijami je združljiva z načelom poštenih in enakih pogojev za konkurenco iz Sporazuma o odprtem nebu. Ravno ta vključitev namreč ustvarja enake možnosti za konkurenco, saj bi sicer letalske družbe iz tretjih držav glede na evropske konkurente pridobile neupravičeno konkurenčno prednost, če bi jih zakonodajalec Unije izvil iz sistema EU za trgovanje z emisijami.

Nazadnje, generalna pravobranilka J. Kokott meni, da na podlagi sistema EU za trgovanje z emisijami letalskim družbam niso naložene pristojbine, davki ali druge dajatve v smislu upoštevnih mednarodnopravnih sporazumov. Sistem EU za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov je tržni ukrep, katerega namen je varstvo okolja in podnebja. V skladu s tem je treba pravice do emisije za lete z vzletom ali pristankom na letališčih Evropske unije predati zaradi emisije toplogrednih plinov, in ne zgolj zaradi porabe goriva ali oseb oziroma blaga na krovu zrakoplova.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Dolžnost generalnega pravobranilca je, da Sodišču popolnoma neodvisno predstavi predlog za rešitev zadeve, ki jo obravnava. Sodišče zdaj začne posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: Predlog za sprejetje predhodne odločbe sodiščem držav članic omogoča, da v okviru sporov, ki jih obravnavajo, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali mu predlagajo, naj odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki s predstavitve sklepnih predlogov so dostopni na [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106